

здорова и красива, лучшие силы ее пойдут на то, чтобы отдаваться мужчинам, доставлять им наслаждение и тем больше презираться ими, чем больше наслаждения она доставит им и себе”.

Отже, за допомогою жіночих образів роману письменник по своєму вирішує проблему ролі й місця жінки в суспільстві. І чи не риторично звучить питання з вуст Юрія Сварожича: „Если лишитъ мир женской чистоты, так похожей на первые весенние, еще совсем робкие, но такие прекрасные и трогательные цветы, то что же святого останется в человеке?..”

СУМЩИНА НА СТОРІНКАХ РОМАНУ

М.П. АРЦИБАШЕВА „САНІН”

Доп. – Заскока В., ПР-62

Наук. кер. – ст. викл. Жиленко І.Р.

Під час дослідження життєвого і творчого шляху М. Арцибашева був виявлений його тісний зв'язок із Сумщиною. Майже всі твори письменника живописно змальовують рідні місця: монастирську гору, сонячні поля та красиві ліси, чисту, мов скло, річку. Є. Агафонов писав, що він спілкувався з Арцибашевим протягом 30 років, іноді вони не бачилися роками, але завжди при зустрічах думками линули до „милой Ахтырки”.

Рідне місто знаходить своє відображення й у романі „Санін” (1907 р.). Письменник показує життя провінційного міста початку ХХ ст., якому не дає назви. Герої говорять про нього так: „маленьке містечко”, „маленьке повітове місто”, „заросле й річкове містечко”, (Сварожич), „наша глухомань” (Ліда), „патріархальне містечко” (Волошин). Головною спорудою міста був монастир. Арцибашев писав у романі: „Все больше выяснясь и вырастая, показалась гора, на которой блестели главы и белели стены монастыря”; „День был праздничный, и из города много народа понаехало гулять и купаться”. У свою чергу в довідкових та художньо-документальних книгах сказано: „Наприкінці ХІХ століття

охтирський Троїцький монастир став одним з найбільших в Росії, а за красою і величчю поступався лише славнозвісному Святогорському монастирю”; „В окрестностях Ахтырки, на правом берегу Ворсклы (на так называемой горе Ахтыр), – остатки упраздненного Троицкого монастыря...”. Арцибашев змальовує також монастирську гостиницю, бульвар, лікарню, училище, військовий клуб та інші споруди, відомості про які збереглися в документальній літературі, а деякі з них існують в Охтирці й зараз.

Арцибашев використав яскраву кольорову гаму, в якій важливе місце відведено зеленому кольору. У спогадах Агафонова зазначено, що жителі називали своє місто „зеленой Ахтыркой”. Ось як у романі „Санін” змальовано його живописні околиці: „Вся гора была покрыта рощей и казалась курчавой от зеленых верхушек дубов”; „Лес был так зелен и красив, везде было так тихо, светло и ярко”. Ці описи також знаходять свій відповідник у довідкових джерелах: „Мальовничі землі, де стоїть, мов у вінку мішаних та хвойних лісів Охтирка”.

Отже, Сумщина, а саме – Охтирка, яка на все життя залишалася для Арцибашева своєрідним „маленьким раєм”, зображена у романі „Санін”.

АРХЕТИП МАТЕРІ У ЛІРИКО-ФІЛОСОФСЬКІЙ ПРОЗІ ЄВГЕНА ГУЦАЛО

Доп. – Шкробот Л., ЖТ-51

Наук. кер. – ст. викл. П’ятаченко Ю.В.

1. Архетип (грец. агске — початок і іуроз — образ) — прообраз, первісний образ, ідея. За Платоном, — це “ейдос», образ, що осягається інтелектом; за Блаженним Августином, — споконвічний, наявний в основі пізнання образ. Особливого значення архетип набув в аналітичній психології К.-Г. Юнга, де він співвідноситься з несвідомою активністю людини, хоч і не визначається нею. А. закладений в основу чуттєво-настрійових комплексів, визначаючи їх автономію, найяскравіше постає у міфах, фантазіях, снах, галюцинаціях, художній творчості тощо